

Onderzoek uitgelicht

We vragen veehouders regelmatig om mee te werken aan onderzoek om nieuwe inzichten op te doen. Soms leidt zo'n onderzoek tot een publicatie in een wetenschappelijk tijdschrift. In deze rubriek lichten we een publicatie toe. De keer de publicatie van GD-dierenarts Jasper het Lam en collega's in opdracht van SBK en ZuivelNL.

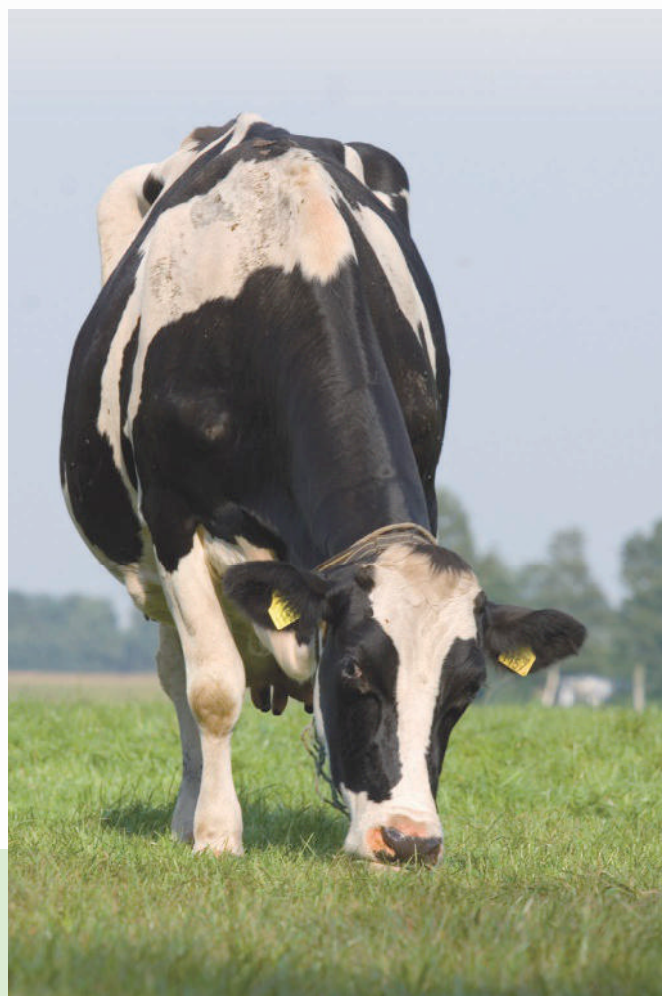

Onderzoek naar *Mannheimia haemolytica*

De bacterie *Mannheimia haemolytica* komt veel voor bij runderen. Voor het onderzoek naar omstandigheden op melkveebedrijven met uitbraken van *Mannheimia haemolytica* zijn de resultaten van vijftig enquêtes gecombineerd met andere data zoals I&R, antibioticumgebruik et cetera. Het ging om melkveebedrijven waarvan minimaal één koe voor sectie was ingestuurd met als vastgestelde doodsoorzaak acute long-/longvliesontsteking door *Mannheimia haemolytica*. Daarnaast zijn de gevonden Mannheimia-stammen bij melkkoeien vergeleken met die bij vleeskalveren. Dit deel van het onderzoek is beschreven in de wetenschappelijke publicatie.

Enkele uitkomsten van de enquêtes

- Op bedrijven met een uitbraak van *Mannheimia haemolytica* werd gemiddeld 7,5 procent van het koppel ziek en gemiddeld was de sterfte 2,3 procent van de melkkoeien, met een uitschieter van 20 koeien. Bij de ingezonden koeien waren geen pasgekalfde, relatief weinig vaarzen en was de conditie eerder ruim dan krap.

- Uit dit onderzoek bleek geen consequent bij alle bedrijven voorkomende aanleiding voor de uitbraak. Mogelijk spelen verschillende stressfactoren en incidenten een rol.
- Zodra de diagnose duidelijk was en er snel en adequaat werd behandeld, herstelden de meeste koeien volgens de geënquêteerde veehouders snel en goed.

Enkele uitkomsten van de analyse

- Vleeskalveren worden vaak op het melkveebedrijf geboren. Toch lijkt er geen direct verband te zijn tussen de toename van Mannheimia-sterfte bij melkkoeien en bij vleeskalveren. Bij vleeskalveren veroorzaakt *Mannheimia haemolytica* borst-, hart- en buikvliesontsteking (polyserositis), verspreid via het bloed en bij koeien long- en longvliesontsteking (pleuropneumonie) via de luchtwegen.
- De Mannheimia-stam (serotype A2) die gevonden werd op de ontstoken vliezen van de gestorven vleeskalveren wordt wereldwijd als de 'onschuldige' variant gezien die bij veel herkauwers in de neus-keelholte wordt gevonden. De serotypes (A1/A6) die we in de ontstoken longen van melkkoeien vonden, zijn bekenden bij longsteking bij fok- en vleeskalveren. Verschillende ziektebeelden, blijkbaar veroorzaakt door verschillende Mannheimia-typen.

Hoe was het om dit onderzoek te doen?

Jasper: "Een uitbraak van *Mannheimia haemolytica* is vervelend, onvoorspelbaar en vaak treft het juist de ogenschijnlijk gezonde en waardevolle koeien of vleeskalveren. Dit maakt veehouders onzeker. Wat tref je aan als je de stal inloopt? Als de eerste zieke koe niet wordt herkend als longprobleem, dan kan het snel gaan. Het is fijn dat veehouders meedoen aan deze onderzoeken, zodat we met elkaar meer kennis opdoen. Zo zien we nu dat snel handelen echt helpt. Hoe sneller je een dierenarts inschakelt en de juiste diagnose wordt gesteld, hoe meer koeien herstellen. Ook als we iets opvallends vinden, zoals het verschil in bacteriestammen op vleeskalver- en melkveebedrijven, is het goed dat we dat weer verder kunnen onderzoeken."

SCAN DE QR-CODE VOOR DE PUBLICATIE